

Den mekaniske fødselshjælper

Den nye model af Vink-fødselshjælperen er et nødvendigt hjælpemiddel i enhver moderne kobesætning. Det kræver dog årelang øvelse at bruge apparatet rigtigt og forsvarligt. Til gengæld giver det ro omkring kælvningerne. De gamle "kosteskafter" bør kasseres.

Anvendt i 30 år

Det er cirka tredive år siden, der blev ansøgt om tilladelse til at sælge den mekaniske fødselshjælper til danske landmænd. "Kosteskaftet" blev efter mange forhandlinger godkendt på den betingelse, at træk-mekanismen med sikkerhed blev slået fra, når træk-kraften udgjorde 165 kg. Disse gamle kosteskafter er nu forældede, og bør snarest udskiftes med den nye Vink-Fødselshjælper. Den gamle type bør ikke mere anvendes i nogen besætning.

Vink-fødselshjælperen

Den nye Vink-model har et firkantet skaft i rustfrit stål, og den tværgående arm er bygget op som en vinge, der omslutter koens bagpart. På den måde glider apparatet ikke af koen, hvis den skifter stilling under kælvningen. Dette giver en bedre arbejds-mæssig tryghed. Vink er speciel derved, at trækket automatisk blokeres ved et træk på 165 kg. Der er dog monteret en udløserknop, som anvendes til at slå trækket fra, når koen ikke har veer.

En populær hjælper

I dag lærer landbrugets unge medhjælpere at blive fortrolige med den mekaniske fødselshjælper. Frem for alt lærer de at opføre sig roligt, at undgå panik. De vænnes til at forvente en levende kalv. Derfor ringes til dyrlægen, hvis der er usikkerhed fra starten. På den måde anvendes fødselshjælperen i dag i fred og ro, som det har været hensigten fra starten. Fødselshjælperen er ikke en maskine, der bare rykker hårdt for at få kalven ud. Det er et instrument, som erstatter de menneskelige armmuskler, som i dag hurtigt bliver trætte ved et konstant ryk.

Undersøgelse af koen under kælvningen

Det er vigtigt for enhver fodermester at kunne foretage en undersøgelse af en ko før og under kælvningen. Dette er forudsætningen for at kunne træffe beslutning om det videre fornødne. Skal dyrlægen kontaktes eller skal koen have ro til at kælte normalt? Og i hvilket omfang skal der gribes ind?

Den normale kælvning

Hvis hovedet og de to ben kommer normalt til fødsel i skeden, sættes der stille og roligt en kæde på begge ben. Kæderne kan fæstnes til fødselshjælperen. Der må kun trækkes samtidig med koens veer, og der skal gives tid til en rolig fødsel. Brug fødselsgel til at indsmøre kalvens hoved, mens den blokker skedeåbningen helt op. Så længe kalvens hovede ikke har passeret skedeåbningen, er navlestrengen intakt. Det store problem er at stå alene i en kælvningssituation uden

kræfter til at håndtere de tunge dyr. På den anden side er der mere ro omkring dyret, når der kun er en enkelt, rolig person til stede. Her kommer den mekaniske fødselshjælper ind i billedet.

I visse situationer kontaktes dyrlægen altid

- Hvis situationen i det hele taget er uklar.
- Hvis børhalsen er åben og koen opblokket uden at samtidig kan mærkes nogen kalv.
- Hvis vandkalven er gået og hvis kalvens hoved endnu ikke har passeret bækkenet.
- Hvis fødselsvejen er snæver samtidig med at koen tripper og sparker op til bugen.
- Hvis kalven er død og koens skede ikke er opblokket.

Sådan bruges fødselshjælperen

- Trækket skal foregå samtidig med koens eller kvies veer. Det mekaniske træk har tendens til at blive konstant og vedholdende, og alt for mange landmænd tilstræber dette konstante træk. Det er forkert. For det første er det unaturligt, for det andet trætter det koen, og for det tredje ødelægger det kalvens mulighed for at trække vejret, når navlestrengen er bristet. Det er min erfaring, at mange kalve er døde i fødslen, fordi der er trukket så vedholdende og så kraftigt i forbenene, at kalven ikke kunne trække vejret. Derfor: Slap af, lad koen få ro, og træk kun sammen med veerne, når de kommer.

Øv dig på normale fødsler

Fødselshjælperen Vink er uundværlig i enhver kostald. Find et særligt godt sted i stalden, hvor den kan hænges op på i en krog og sørg for, at den altid er gjort hel ren efter brug. Det er altsammen rustfrit stål. Sørg for at anvende den jævnligt. Lad de unge mennesker øve sig på normale fødsler, hvor fødslen er ukompliceret. Så går det meget lettere, når det virkelig gælder. Og husk så på, at maskinen kun skal erstatte de ømme muskler og natlige nabovækninger. Der bliver ikke færre kejsersnit på grund af fødselshjælperen.